

Meborime wéitì wāri dìi pátíri Di mpátíri tɔ tìi náaṇtì

Meborime wéitì do tú mèciì nyiè nwe kéntú bëë ta Isidayee ribe kó mèciì nkóo dàkóárì bë kóò məù. Ké wéí meborime ke náá nhò yà tì meborime ũnkè, kòò béí nke tú meborime í kérí ti do mè wùónnèmè.

Ò í məke yenò yèdëè, ò tu onìti wèè dò wè nwe Kuyie nke ciì ke békú omáà tináaṇtì péu kë dè ntukúnè meborime dòmmè. Kè ti dò kékéè o pátíri tɔ tìi dò nkétúóté ti máà kécónné o fòtìrì ndi ò do bo mèè borime miëke, nè o do tú wè. Sifubë kó meborime miëke wèè wetí Kuyie we nyietì, ke sõ kpetínné oyeiwe, kë meborime wéitii wénté kénss ñdè í mè ndò nsââ. Dëè te kòò nàá nho pátíri miëke kuce mèpéu ke tú: Meborime yóùmu mè í dò nkébanté.

Di mpátíri náaṇtì duó ke dòmmè

1. Meborime wéitì wèntémè ke sõ mmèborime í dò nkébanté 1.1-4:16
2. Meborime wéitì wèntémè ke sõ mmèborime í cäännè a bo mbètímè kuyaakù 4:17-10:20

Meborime wéitì náaṇtì kó dikòù 11:1-2:16

Meborime í dò nke banté

¹ Dafiti birë meborime wéitì Sedisadëmmu kóó kpààtì náké tì meborime ũnkè.

² Mí mmèborime wéitì kë m bëi nke dò:
Meborime yóùmu mè í dò nkébanté bá sámìpó.

³ Mutômmú onìti pñ mmù këtenkè ũnkè,
mu kó mucɔ̄ntimu tú ɔ̄mmu?

4 Ku ndapùntõnkù ɔɔ pẽxté,
kè kundapùntõnkù tekùu yènní,
kè ketenkè baa bo.

5 Diyiè ɔɔ yènní kékoté kéta,
kéndó mæcää nke bo wëte dì yièní kè.

6 Kuyaakù ɔɔ íté diyiè yìèní kè,
kénfūñtε ke fiti kubakù cànku
kénfiti, ke wëti ke bo kéténí kù iténí kè.

7 Ikó nyimou pũð nke taà dàméèrì nwe,
ò mε nyí piéku,
kè i baa pũð nkoò taà,
ke wíëti i yènní kè.

8 Bá dè de tɔmmú í məkε kumàñku,
onìtì báá na kénáké kédee.
Fenònfe í diè mmuwéimù,
ditoò mè nyí diè mmukeèmù.

9 Dèè baa do bo dεè yó mbo,
dèè do dòò dεè yóó døò.
Dèmarè í tú dεpànnè ketenkè ñinkè.

10 A bo yà dè ke dò:
Wúó! N yà dèmarè pànnè!
Dè yó mbo kè ti mu nyí bo.

11 Bè ɔɔ í nkpaá yé bëè pẽxté be kpéí,
bëè bo tûnnení bë í yóó nkpaá yé
bëè bë tûnmí be kpéí.

Meborime wéítì yà tì ke náá

12 Mí mmεborime wéitì n naámmu Isidayεεribε kóo kpàtì, kέmbo Sedisadεmmu, **13** kέduó n yέmmè kέwammú, kέfié nè n yέmmè ke bo banté dέè dόòri ketenkέ ũnkέ. Mutǒnyonkumu mmu, Kuyie nduó mmù onítì kòò bo mmù pí. **14** Ké n wénní mutǒmmú mùù kó dimàà dόòri ketenkέ ũnkέ, kέnső ndεməou dè í dò nkέbanté, dè í cάánnè a bo ndómè kékpaakε kuyaakù.

15 Bé õ í nnq késéi ndéè kòmú
bè me nhõ í nkàa ndéè kpa.

16 Né n yέmmè mieke kέ n dò: M mè nwammúmè ke yié mεciì péu ke pεeté bέè n niiténè ke di tikpàtì Sedisadεmmu mieke, kέ n yà n yέtémè mεborime péu, ke mόòte mεciì mmεməou. **17** Ke duó n yέmmè ke bo bate dέè tu mεciì nkperε, nè dέè tu deyeìnkperε, nè dέè tu dewáátékperε. Ke sō ndεndε kó dimàà í cάánnè a bo ndómè kékpaakε kuyaakù.

18 Kàa mόke mεciì mmεdiè
nha fέñtímè õ ndεmu,
kàa yέtímè deuke a yié amáà ndi mεháárìmè.

2

1 Né n yέmmè mieke kέ n dò: M bo yááké diwèì kέwammú kunaatí, kέnső ndεndε í dò nkέbanté. **2** Ké nní nső nkέ diwèì baa da bo ke da bo dè tu deyeìnkperε ndε, tewέlté me nyí mόke mucǒntimu mamù. **3** Memìme n duómmè mmáà menqáà nkέ né nkpaánè n yέmmè, kέdəò mmáà kuyeìnkù ke bo yà dέè wənni onítì dò nkέdəò dè ketenkέ ũnkέ yewè o fòù yé. **4** Ké n duó mmáà mutǒndiemù,

kémaá sicéí, m mómmuə n kpesi kéfííkú dëtie mbè tu dè fínyí, ⁵ kédéí dëpennè kéduə dëpaa nkéfííkú dëtie ndëbotí ndëbotí dëè peí. ⁶ Kè n̄ keú sibií kényárínè dëtepànnè n fiíkú dè, ⁷ kédø ntidaatì tinitidaatì nè tinitipòtì, kè bë m pié ibí n cïëtè mieke, kè nní mmøke iwñõ inààkè nè ipé nè sibøó mediè, képëeté bëè n niiténè ke buoté Sedisadëmmu. ⁸ Kè n koú timátì péítì, kéwaá mbëdëmbè benitidaabè nè benitipòbè, kémmpøke onùtì dó dè, benitipòbè péu* kéntú benitipotõmbè diëbè. ⁹ Kè n deuke ke pëëté bëè n niiténè ke di tikpàtì Sedisadëmmu. Bá nè memme kè nní nkpaánè n yèmmè. ¹⁰ N nuɔ nyà dëè kó dimàà ke ndó, n yí dè nyì yetenè, n yí mmønte n yèmmè diwèì marì kè dè nni nnaati nè mutõmmú mumou m pĩ mmù. Dëè do tú n kó mucɔ̄ntimu. ¹¹ De mònnì kè ntotí n yèmmè n tõmmú mumou ũnkè, n dòò dëè kó dimàà, kénsõ ndè í dò nkébanté dè í cãánnè a bo ndómè kékpaakè kuyaakù. N yí cɔ̄nte dëmarè ketenkè ũnkè.

¹² Kè n totí n yèmmè a bo ncìlmè nè a bo ntúmè kuyɛinkù nè a bo wáatémè de ũnkè. Yé wèè yóó cɔuté mí nhokpàtì de yiè nyóó dòò mù kè mù ncáá. ¹³ Memmè n yàmè meciì mmøkemè mucɔ̄ntimu ke pëëté a bo yéimmè, kuwenniku mákemè mucɔ̄ntimu ke pëëté dibiìnnì.

¹⁴ Mecìì nyiè nnuə nwúómamu
kè kuyɛinkù áãnte dibiìnnì mieke.

Kè nní nsõ ntìmatì máà tiì bë båa. ¹⁵ N de nyà

---

* ^{2:8} benitipòbè péu: De kó ditannùù í fei mesàà, dè bo na

meborime yóùmè ke í dò nkébanté. Tiì yóó tuəkení kuyεìnkù kè tiì yó n tuəkení, n né ciì ba nkpéí? **16** Bè õõ í nhã ke yé meciì nyiè nkpéí, bè me nhõõ í nhã ke yé kuyεìnkù kpéí mbè õõ bè yèmmu bədé. Kuyεìnkù õõ kúmu ke meciì nyiè nkú. **17** N yèmmè meè cààrè dè í n naati! Dèè dəəri ketenkè ũnkè dè í n naati, meborime í dò nkébanté, dè í cáánnè a bo ndómè kékpaakè kuyaakù. **18** Mutõmmú m pí mmù ketenkè ũnkè ke òu, ke yóó mù yóunè wèè n tūnní, dè í n naati mu kpéí. **19** We nyé wèè n tūnni kòò bo ncìì yoo ò bo ntú kuyεìnkù? Weè né yóó baaté n dòò dèè kó dimàà ketenkè ũnkè nè n kó meciì. Dendé múnke í dò nkébanté. **20** Mémme dè yārikemè n kɔntì nè mutõmmú m pí mmù ke òu ketenkè ũnkè. **21** Nte onìti wèè pí nho tõmmú nè meciì nnè meyfétimè kè mù yié mmesàà. Kòò né mù yóó nè otòù wèè í pí mmùmamù. Dendé í dò nkébanté dè cààri meyèmmè mme. **22** Onìti kó mucóngtimu né tú õmmu o tõmmú nè tihòùtì o òu tiì kó dimàà ketenkè ũnkè? **23** O we yeməu tu kuyonku kpεyε nyε, kòò tõmmú tú muyonkumu. Bá kεyènkè ò õõ í nhòmpè. Dendé í dò nkébanté.

24 Onìti bo dimè kέyà dεè tu o kó diwεì nè o tõmmú ò pí mmù. Dendé kó dimàà bonní Kuyie mborè ndε. **25** Kuyie mbéimmu ke tú kè kuù í te we mbo di kè dè nhò naati? **26** Kuyie nhõõ duá nkù dó wènwe meciì nnè meyfétimè nè diwεì. Benitiyeibε kó mutõmmú Kuyie mbè duómmù tu bè bo koúmè ke tíí nkù dó bè kpéí. Dendé í dò nkébanté dè í cáánnè a bo ndómè kékpaakè kuyaakù.

3

Bá dè nè dè mònñì ndi
¹ *Bá dè nè dè kó dimònñì ndi.*
Bá dii mònñì nè di kpere nde ketenkè ñinkè.

² *Dipeitémònñì bomu kè mukũú nkó dimònñì bo.*
Mufií mmònñì bomu,
kàa bo uutémè a fií ndè kpéri bo.

³ *Mukòù kó dimònñì bomu.*
Kàa bo miékùnnemè kó dimònñì bo,
mupòmmù kó dimònñì bomu,
kè mumarimù kó dimònñì bo.

⁴ *A bo kuómmè kó dimònñì bomu,*
kè mudaá nkó dimònñì bo.
Didabònnì kó dimònñì bomu,
kè muhaù kó dimònñì bo.

⁵ *Itáá kó mubòmmù mònñì bomu,*
kàa bo yóumè itáá kó mubòmmù kó dimònñì bo.
Debaà nkó mupímmù mònñì bomu,
kàa bo yóumè debaà nkó mupímmù kó dimònñì bo.

⁶ *A bo waámmè dèmarè kó dimònñì bomu,*
kè dè bo fetimè kó dimònñì bo.
A bo sònñemè dèmarè kó dimònñì bomu,
kàa bo dootóomè a do sori dè kó dimònñì bo.

⁷ *Muyaàkëtímù kó dimònñì bomu,*
kè muyaàyántímù kó dimònñì bo,
a bo ncíékémè kó dimònñì bomu,
kàa bo nnáámmè kó dimònñì bo.

⁸ *A bo ndómè otòù kó dimònñì bomu,*

kàa bo nníímmè otòù kó dimònnì bo.
Mudoò kó dimònnì bomu,
kè kunaatí kó dimònnì bo.

⁹ Wèè pĩ mmutɔmmú ò mù pĩ nkòo kó mucɔntimu tú ɔmmu? ¹⁰ N yàmu Kuyie nduó mmùù tɔmmú benítbè kè bè mù pĩ. ¹¹ Kù dòò deməu kè dè wennimu bá dè kè dè bo de mònnì, kè kù duó nhonìti meyèmmè ò bo nyénèmè ke dò nhonìti ɔɔ nku kè dèè deè, onìti nè í na ke bo banté Kuyie mpĩ mmùù tɔmmú, kù mù keté mèè botí nè kù mù dèèmè. ¹² M bantému ke dò nhonìti kó diwèì tu o bo ndɔərimè ò dómè, kémbo kè dè ò naati o fòmmu muməu mieke. ¹³ Kòo nìti yo nkə yɔ nkə dè ò naati nè o tɔmmú, Kuyie nkó dipānnì ndi. ¹⁴ N yému ke dò nKuyie ndòò dè deè yó mbo sãà, dèmarè í dò nkéyíé de mieke. Dèmarè me nyí dò nkéyaate. Kuyie ndè dòò memme kè dè bo yie nkè bè nkù dému.

¹⁵ Dèè bo dè do bomu nè dimònnì,
dèè yóó buoté dè dié nkə buotému.
Kuyie nkuù tèñnínkoni dèè pẽëté.

Deməu de mānku tú mukūū

¹⁶ Kè n wénté kətenkè ʃnkè kénsɔ ntibeéntì naá nsiyáàbisí kè mesàà nnaá mmeyei. ¹⁷ Nè n yèmmè mieke kè n dò: Kuyie nyóó bekénèmu osàù nè oyewiwe. Ke yé bá dè nè de kó məfíè mme. Bá mèè dɔɔrìmè kè me beéntì mònnì bo. ¹⁸ Kè n wénté onìti kó mufòmmu, nè n yèmmè mieke kè dò: Kuyie ndó ke yáákému onìti kòo banté ò í cãánnèmè feðfè. ¹⁹ Ke yé tiì tùðkùnì feðfè, tiì tùðkùnìmè onìti, feðfè kɔmmè

onìtì mε nkõ. Onìtì nè fεòfè dε fòmmu mumáà ndi onìtì í pεëté fεòfè. Dεməu dè í dò nkébanté.

20 Dεməu dè kũnti dibòrì dimáà ndi,
dεməu dè bonní mutãá mmiεkε nkε,
dεməu dè wεti mutãá mmiεkε nkε.

21 We nyé kòo nìtì kó mufòmmu dekù kεïnkè kε
fεòfè kõmu õ nkpaá ketenkè miεkε? **22** Kè nni nsõ
nhonìtì kó diwèì tu dè bo nhò naatinè mεmme o
tõmmú, dèè tu o kó mucɔ̄ntimu. We nyóó ò bεnkε
dèè yóó tuəkení o kó difɔ̄nkúò.

4

Bεnìtìbè dòòri mèè botí bεtəbè mεyεi

1 N yàmu bεnìtìbè fεñnkø mèè botí bεtəbè ketenkè
ñnkè.

Wénté bε bε fεñnkømè kε bε kuò mbá òmøù í bε bàá.
Bεè bε nø mbεè bε fεñnkø
òmøù mε nyí bε bàá.

2 Kè nní nsõ mbεcírlbè bεè ku nè dimònnì
bε kperε wənninè bεfòùbε.

3 Wεè nε dəkε bo diwèì miεkε kε bε pεëté bεdε
weè tu bε mu nyí peité wε,
wεè mu nyí buoté kutenkù miεkε,
kε yé ò í yàmè mεyεi mmèè dəɔri ketenkè ñnkè.

4 Kè n wénté kε n sõ mmutɔmmú muməu onìtì pĩ
mmù kε mù yìé,
ò õ mmù pĩ nkε betínè bεtəbè mbε.
Dendε í dò nkébanté,
dè í cãánnè a bo ndómè kékpaakε kuyaakù.

5 Kuyεìnkù õ mmεí ku nɔu nsi,
ke né kòù kumáà.

6 A bo mmøkemè dèmarè dinacekutiri mèmáà
ke ompu
dè tɔñne a bo ndè mòkemè dinacekutiri mèdémè
ke né ɔu mediè,
dendè a betì kuyaakù nku.

7 N wète ke yàmu mεborime tēmè ketenkè ũnkè
mεè í dò nkébanté. Mèè tu: **8** Onìti wèè bo omáà ke
í møke oderintɔù, ò mε nyí møke debire, ké í møke o
tebite. Bá o tɔmmú í møke kumànku, ò né pí mbø
nkpéí mmutɔmmú ke pàà diwèi? Dendè yóùmu, dè í
dò nkébanté.

9 Kè di bo bèdébè dè wenninèmu
a bo mbomè amáà,
ke yé bèdébè kó mutɔmmú õ yiemmèmu mesàà.

10 Bèè bo bèdébè, kòò møù do,
otøù yóó ò íimmu.
Wèè bo omáà kòò do,
we mbo ò ii?

11 Kè di duó bèdébè
di õ ntonkùnkømú ditøbè,
kàa né duó amáà a bo yíme kè dè nda tonni?

12 Kè bεnìtìbè bo bèdébè kòò máà bè dinté
bèè bo bèdébè bεè yóó ò na,
kuhɔñ kùù kòóné mètãati kù í tɔñ mεcãã.

13 Odapàà nwèè í tú òmøù ke né ciì
ò pεtémø okpààti wèè tu okótì ke né yei,
bá ò í këmmú itié.

14 Bá kè dε kóo dαpàà nyènní dikpetíntou kε naá nhokpààtì, bá kè bè do ò peitέ kòò í ntú òmøù o kpààtiyuu miεkε.

15 Kè n yà bεnìtìbè bεmøu bεè bo kεtenkè ũnkè bε munnému weè dαpàà nwèè yóó cøuté tikpàtì.

16 Bεnìtìbè pεu bεè do ò tǔ, mbεè mε mbo dentε kεtuøkení dε í yóó bε narike. Dε í dò nkébanté, dε í cåñnnè a bo ndámè kékpaakε kuyaakù.

A náañtì bá nsü Kuyie nyììkè

17 Kàa tati Kuyie ncíñtε, totí a yèmmè mεsàà. A bo tamè kénkémmú dε wenninèmu a bo kù fiémè iwññ kuyεìnkù tεmè, kuyεìnkù í yé ke dò nkù dòori dε tu mεyεi.

5

1 A nùù bá ncäã tináañtì, a níí bá ndó mεcäã nkε bo bεi ntináañtì Kuyie nyììkè, ke yé Kuyie mbomè keñnkè nkε, kàa bo kεtenkè, a tǔ mbá nsü tináañtì.

2 Iyεntotí iì õõ da sññ kε tidøuntì køtení, kàa sññ ntináañtì a yóó nákε tiyεinnáañtì nti.

3 Kàa døúnnè dinùù Kuyie,

dəò dì mεcāā,
Kuyie nyí dó tiyεìntì,
a dəúnnè dìì nùù Kuyie, dəò dì.

4 Kàa í dəúnnè dinùù Kuyie dεè wənni
ke pεētε a bo kù dəúnnèmè dinùù,
ke né báá dəò a dì nkù dəúnnè ke yε nhə yóó dəòmè.

5 A báá yóú kàa nùù nte kàa naá nhonitiyeiwe,
kénáké ikuó nìùtì ke dò:
N nùù dìì n fíténè.
Báá duó nkè Kuyie mmieke dá yε
kè kùu cakε a tɔmmú.

6 Kuyεìnkù bo dəúnnèmè Kuyie ndinùù
dè õ nkù dònñè tidəùntì nti,
tináañtì sɔntíkε kpεti,
mudaá nkperε.
Fɔ nwèè ciì á ndé Kuyie.

Fedifé kó medòmmè

7 Mεmìmε kàa yà ke sɔ ndihεì marì
kè bè fεññko bëè í tú bëmabè,
ke í bøti mewetímmè kpεti,
kòò məù í wúó nhotoù.
Dè báá da di ke yε onìtì õ mbakémè bεtøbè
kè bè ò bakému,
kè wèè tó bë baké kòò bomu.

8 Bè piεti mùù cɔntimu ketenkè,
mù tu bεmøu kɔmø mmu.
Bá okpààtì ò fòùnè dεpaa ndε.

Tikpàtì í məkε mucɔntimu mamù

9 Wèè bètì idíítí ò í kpaá ke bo nyì sànnè,
wèè bètì tikpàtì ò í kpaá ke bo tì nìntse.
Dè í dò nkébanté.

10 Kè tikpàtì sũñ nti diibè õõ sũñmmu.
Tikpàtì yiè nkó mucɔ̄ntimu né tú ɔ̄mmu
kè dè í tú ò tì wúómmè nè o nuo.

11 Kòo tɔ̄ntì di ke sànnè yoo ò auté
ò ɔ̄ nduó kè dè ò naatimu.
Kè tikpàtì yiè ndi kénsànnè,
ò me mbáá na kéduó.

12 N yà mεborime tẽmè mmε kεtenkè ũnkè,
kè mè yóù mediè.
Onìtì bo sɔ̄nnemè tikpàtì yewe yeiyε kpéí,
13 kè tì sɔ̄nté kέcakε
kòo nyóó mɔ̄te debirε bá dèmarè í kpaá o nɔ̄u miεke.

14 Ò yènní mèè botí o yɔ̄ pɔ̄utì,
kòò me nwẽtε kεtenkè.
Ò pĩ mmùù tɔ̄mmú kó dimàà,
ò í cɔ̄nté dèmarè kétò.

15 Mεborime tẽmè mmε,
mèè yóù mmmediè.
Nte we ke ìté otetìrì
ò do kòtení mèè botí.
Ò né cɔ̄nté ba o tɔ̄mmú miεke?
Dè í cãánnè a bo ndómè kékpaakε kuyaaakù.

16 Nte we ke áàrì o fòmmu mumɔ̄u
ke bo yedabùò mmiεke nè meyεñcaàrìmè,
kòo miεke péíkú.

¹⁷ Ntε n yà kòò nìti kó diwèì tu dì: Ò bo dimè kéyà kè dè nhò naatinè o tɔmmú ò pínmù ketenkè ĩnkè. Kòò dəðnè yewe Kuyie nhò duá nyè, dεè tu onìti kó mucɔ̄ntimu. ¹⁸ Kuyie nduá nwè tikpàtì, kòò mòke o kpere ke yé ò bo yímè ké dè di, ke yà o tɔmmú kó diwèì, Kuyie nkuù ò pã. ¹⁹ Dε yiè nhɔ̄ ì nyé ke dò nho fòmmu kó yewe kǔpúrì, ke yé Kuyie nhò duámmè diwèì mediè.

6

¹ Kè n yíé kéyà meborime younkumè tẽmè ketenkè ĩnkè mèè yɔ̄ntε onìti. ² Onìti Kuyie mbo pã wè tikpàtì, kòò mmøke o kpere kòò yètìrì feí bá dèmarè í ò dòñni ò dò dè. Kuyie mmè nyí nyóu kòò dè di, kòò tɔù weè né dè di. Dendε yóùmu dè í dò nkébanté. ³ Yoo onìti wèè mòke ibí tekɔ̄ùtè (100), kòò fòmmu mɔ̄nte, ò mε nyí sànnè diwèì ke ku, bá bè í nhò kǔnné sei. Mí nkpéí mbè pùó nwè kè tì donní o kpere wenninèmu de yiè nkperε.

⁴ Kε yé ò yènnímè dibiìnnì ndi
ke ta kudønkù kè dè dèè.

⁵ Bá ò í yà diyiè,
ke í dì yéété.
O kó meomìpùmè pëëtémù otɔù kɔ̄mε.

⁶ Bá kè dε kóo kpàtì do nfòù ke dò yεbie nsikɔ̄upísìdε (2000),
ò í yóó di diwèì mari.
Bè pùó nwè kè tì donní o kpere ò tɔññèmu.
Timøu ti kǔnti dibòrì dimáà ndi.

7 Onìtì pí mìùù tõmmú kó dimàà,
ò mì pí nho nùù kpéí nké.
Nè memmè bá dè í ò naati.

8 Kè dè dò memmè wèè cíì ò pëëté ba kuyéinkù?
Yáà ocírì wèè yé ò bo ndòmmè bénítibè iìkè?

9 A mòke dè wenninèmu
a bo nyáámmè a í mòke dè.
Dendé í dò nkébanté
dè í cãánnè a bo ndómè kékpaaké kuyaakù.

We nyé dèè wenni ke dò nhonìti dè dò
10 Dèè bo yíe ndè do bomu nè dimònnì,
kè bè dè yu de yètìrì.
Fó nhonìti a báá sei nwèè da pëëté.

11 Kàa í yé a dò nkénáké tì
a ñ nsñ ntináañti nti
tìí mòke mucóntimu.

12 We nyé dèè wenni
ke dò nhonìti dè dò o fòmmu miëke,
o we sámþoyé ò pënké yéè miëke medéè ntémè?
We mbo ò náké dèè yóó dò këtenké ïnkè
o kũñ nkó difñnkúò?

7

1 Kuyetìfeítóo naatinèmu tûdààrí.
Kàa kũñ nyiè wenninè a peité kperi.

2 A bo këtemè yekúdabùò mbo tèè cîëtè,
dè wenninèmu a bo këtemè dibanni bo tèè cîëtè
ke yé onìtì kó kumànku nkumè,
bá wè kòò dò nkétotí o yèmmè de ïnkè.

3 Mεyeñcaàrìmè wənninèmu mudaá,
kε yéñ mεyeñcaàrìmè ciikùnkomèmu.

4 Wèè ciì ò ññ kətε yekúdabùò mbo tèè cñëtè nte,
kè kuyεìnkù kòrì diwèì bo tè.

5 A bo yiemmè mεciì nyiè nda kpannè tì,
dè wənninèmu a bo nkémmúmè tiyεìntì kó yesãã.

6 Bè ññ tií ntidabiti kε ti mporì,
mèè botí kuyεìnkù kó mudaá mme ndò.
Mù í məke mù co kèè bíékè.

7 Mεfεñtímè mεè ñ nte kε wèè ciì kòo fentε,
kε tikuuti caàri onìtì.

8 Dèmarè kó mudeèmù wənninèmu dε ketímù,
kε mεminnímè wənninè tefentè.

9 A miékε bá ncãã kε péíkú,
tiyεìntì tiì miékε cãã kε péíkú.

10 A yèmmè bá ndò nyemòrè yèè pεëtε
yè wənninè di mmònnì kpeye.
Wèè ciì wè í toti dε kó mεyèmmè botí.

11 Mεciì ntu dèmarè sààrè ndε
kε dònñè onìtì yembè ññ kú kóò yóunè dè,
bá wè kòò pèú mε kó mucɔñtimu.

12 Tikpàtì yiè nyí yíñkùmè,
mεciì nyiè nyí mε nyíñkù.
Mεciì yiè nkó mucɔñtimu tú
mε ñ ntemè wèè mè məke kòo nfòù.

13 Wénté Kuyie nkó mutɔmmú,
we mbo na késéi nkù kòhné dè?

14 Kàa bo diwèì miéké dè nda naati,
kè mεyεñcaàrìmè mε nda tùòkεní totí a yèmmè,
Kuyie ndè dòò dεdε
kè dè bo yie nkòo nìtì bá nyé tìi yóó ò tùòkεní
tìnti o kǔñ nkó difñnkúò.

15 N fòmmu kǔpumu mmuu mmiéké n yàmu dεməu.
Osàù õõ tootemu bá nè o sàà mmiéké,
kòo yεiwe nfòù kéməntε
bá nè ò mε ndɔɔrimè mεyεi.

16 Bá nsà kétonté
a mε mbá nciì kétonté a yàà bo kuɔ amáà.

17 A báá yóú kè kuyonku dá tiekε
a mε mbá yóú kè tiyεntì dá tiekε
a yàà bo toote.

18 Dè wennimu kε dò nhα ndè p̄i,
a báá dè ȳe.
Wèè dé Kuyie nwè í yóó páké.

19 Mεciì nhõõ kpénkùnnemu mε yiè
nkè dèè pεsté kùmàndáàbè bo mbomè tεpíítè dihεì
dímáà miéké.

20 Onìtì məù í bo ketenkè ìnkè
wèè wenni kε sànnè kε dò nwenwe báá dòò mεyεi.
Ke bo ndɔɔri mesàà mmáà.

21 Bá nkenti bεnìtìbè nàá ntì timəu
kè dèè yie nkàa báá keè a kóo tɔntì da sáámmè.

22 A yému kε dò nha ñ nsáá mbetobè yemorè mayè.

23 N dè wéénímu demou
m bennému nè n ciì mmiékε
kε bo ntú onítì wèè ciì,
kε yíéke.

24 Dèè kó dimàà bo dè cùté cúcúrí nwe
we mbo na kέ dè níntε?

25 Mεmìme kέ n duó m máà kewammú
kéfíé nè n yémmè memou
kε bo yíéte mùù tu meciì
nè mùù te kέ mεborime dò mmè mè ndòmmè,
kénsá nkàa yóù yoo a yei,
dè í mōke mucɔ̄ntimu mamù.

26 N yà onitipòkù məù nwe kòò tu didíintári
kε tii kε pεsté mukññ,
ò tu timáti dindíinti nti,
kòò baà ntu ticùɔ̄ti.
Wèè dàòri Kuyie ndómè weè bo na kóò yenténè,
kuyeinkù kuu báá na kóò yenténè.

27 Kέ Mεborime wéìtì bέi nkε dò:
N waàmmu kε wéí dεnenñè dεma dεma
kε toti n yémmè kε bo dè banté.

28 Kε kpaá waà,
bá n yí dè yàu.
N wanti dè bεnitidaabè tekɔupíítè (1000) miékε,
onítì òmáà borè nde nde yàmè.
Bεnitipòbè bεmou miékε n yí dè yà òməù borè.

29 N yà kε sō nKuyie ndòò onítì

kòo ntú osààwè nwe,
onìtì weè né te dεməu kε dè yonke.

8

Dè wennimu a bo nyiémmè okpààtì kpεti

¹ We ntu mεciì nyiè
wèè bo na kénáké tinnáaṇtì?
Mεciì ncaánnì onìtì ìlkè nkε
kε õ nte kòo ìlkèe ceetε kε ténkε bá ncéti.

² Nkémmú okpààtì da náá ntì,
a ò dəúnnè dìì nùù Kuyie nyìlkè di kpéí.

³ A báá ò yóu mεcāā,
a báá kpénkùnnε a to
medəòrìmè yeime mamè miεke okpààtì í dómè,
ke yé kòo dámè ò yóó mè ndəàmè.

⁴ Kòo kpààtì bέi ntì tiñti
we nné yóó ò beke ke tú a dəɔri ba?

⁵ Wèè yìé nyitié nhò í taà tináaṇtì miεke.
Mεciì nyiè nyému kε dò ntibeéntì kó dimònnì bo.

⁶ Kε yé bá dè nè dε kó dimònnì ndimè,
nè dε kó tibeéntì
ke yé meyei mmèè bàà onìtì mε í sénnímè.

⁷ Ò mε nyí yé tìì yóó tuəkení.
We nné yóó ò náké dè yó ndòmmè.

⁸ Òməù í te o fòmmu
òməù mε nyí yé o kǔñ nyiè.
Bε mε nhõ í mbo mudoò kékǔnné kε kò.

Wèè yóù, o yonku í ò dεεrí.

Meyei nkutenkù kuù mmieke

9 Mí mm̄borim̄ wéítì
n wènní dìi mònnì ke yà dèè dòòri k̄etenk̄ ĩnk̄,
ke yà onítì bakém̄ onítì tòù koò diinko mesémm̄,
10 k̄eyà b̄eyεib̄e kum̄
ke b̄e b̄e kūnné ke ité Kuyie nc̄est̄e,
ke ȳen̄ko meyei mb̄e do d̄ɔori m̄e,
d̄e kó diheì miék̄.
Dende í dò nk̄ebant̄.

11 Benítib̄e í yau m̄eè kpéí mm̄ecāā b̄e yεi
nk̄o mucōntimu d̄eè te k̄e benítib̄e d̄o meyei
mmudòòrim̄. **12** Kòo yεiwe dòòri meyei nsââ, bá
ke fòù ke m̄onte, mí nné ȳé ke dò nKuyie nhôô dòò
mesââ nwèè kù dé, ò kù dé m̄eè kpéí nk̄e. **13** B̄eyεib̄e
m̄e nyí m̄ok̄e diwèì,
b̄e fòmmu í yóó ok̄e mù yóó p̄eetóo kufènk̄u k̄m̄e
mm̄e.

Ke ȳé b̄e í dém̄e Kuyie.

14 Meborime t̄em̄e bomu k̄etenk̄ ĩnk̄ m̄eè í dò
nk̄ebant̄. Mee tu: Benitisààb̄e mab̄e cōúm̄e b̄eyεib̄e
na nc̄oú tìi ȳïëti, k̄e b̄eyεib̄e mab̄e cōú benitisààb̄e na
nc̄oú m̄eè sââ. N tì m̄ b̄eí nk̄e tú d̄e í dò nk̄ebant̄.

15 Mem̄me k̄e n dò a bo mm̄ok̄em̄e diwèì mufòmmu
muù mmieke deè tu desààr̄e. Ke ȳé d̄emar̄e í p̄eetém̄e
onítì a bo dim̄e k̄eyà k̄e d̄e nda naati a fòmmu miék̄.
Kàa p̄innè a t̄ɔmmú nè diwèì a fòmmu mumou Kuyie
nda duó mm̄u k̄etenk̄ ĩnk̄. **16** Mem̄me k̄e n duó n
ȳèmm̄e ke bo ȳïëté m̄ecìì, nk̄eyà benítib̄e ȳentotí tú
í k̄etenk̄ ĩnk̄. Bá n yí d̄ou k̄eyènk̄e nè kuyie. **17** K̄e

ìn wénté Kuyie mpí mmùù tõmmú kó dimàà kénső nhonítì báá na ké mù banté. Bá kòò wammú ke òu mèè botí ò báá na, bá ke mèciì nyiè mmøù tu ò dè yé ò báá na kékanté demou.

9

¹ Ntε n wèníni demou ke yà tì: Benitisààbè nè mèciì nyembè nè be tõmmú mumou dè bo Kuyie nnou mieké nke. Ti né í yé kè nsà kè Kuyie mbo ti pénsirì yoo kù bo ti yete. Demou ti báá na kénáké de yó ndòmmè. ² Dende memme dè í dò nkékanté, dèè tûòkùní benítibè demáà ndi. Osàù nè oyewé wèè niti nè wèè dòri, wèè sãù nhomáà nè wèè í sãù nhomáà, wèè feu Kuyie nyiwüñ nè wèè í kù feu iwüñ. Wèè dòòri mesàà nho kpere dòmmè oyewé kpere me ndò. Wèè parikunè Kuyie nè wèè dé ò bo mparikunèmè Kuyie nyètìrì. ³ Meborime mèè dòòri ketenkè ũnkè mè í wènni, tìmatì máà tiì tûòkùní benítibè hemou, benítibè piéké medòmmè mme nè tiyéintì kè muküñ ntú be kó kumanku. ⁴ Onítì wèè fòù weè mòke ò bàà dè. Temfòùtè tõñèmu diciricirì diì ku.

⁵ Ke yé befòùbè yérmè
ke dò mbè yóó kú,
be círlbè bie me nyí yé tìmatì.

Bè ténke í baà dèmarè,
òmøù ténke í yé be kpéí.

⁶ Bè do dò mèè botí benítibè,
nè be do níí mèè botí benítibè,
nè mèhëëmmè bè do mòke mè,
dendé kó dimàà pëëtému.

Mutõmmú mùù dòòri ketenkè ũnkè

bè ténke í kóké mùmamù miéké.

⁷ Kè dè dò mmεmmε nyo nha diì nè diwèì
ke nyɔ̄ nha naà nnè a yèmmè
ke yé Kuyie ndiε nkε pénṣirìmè a tɔmmú.

⁸ Nhãà tiyaàsààtì sâà,
kényáòrì amáà tûdààrí kémmodkε diwèì.

⁹ Dè nda naati nè onitipòkù a tâaté wè
koò dó yewe sámþóyè a fòù yè ketenkè ñinkè.
A kpere nde Kuyie nda duó ndè.
A tɔmmú a pímmù ketenkè ñinkè mu kpéí.

¹⁰ Kàa yóó na kédòò dè,
dòò dε, nè a wérímú mumoù,
ke yé a kñntimè kudønkù nku,
mutɔmmú nè iyentotí nè mεyñétímè nè mεciì ndè í
borè.

Mεborime í kérímè ti dò mε dónèmè
¹¹ N yà mεborime témè mme ketenkè ñinkè
N yà ke sɔ̄ ndè í tú bèè nɔ mmuceé
bèè nɔ ncokébetè sâà,
dè mε nyí tú yεkɔmbò yεmbè bεè nɔ mmudoò sâà,
mεciì yεmbè bεè í yo nkε sànnè sâà,
bèè ciì bεè mε nyí naà mbεkpààtibè sâà,
dè mε nyí tú be kommu mεyñétímè yεmbè mbε sâà.
Dè tu kuyunaatí nku.

¹² Onìtì í yé o kññ nyiè,
muyñndítìmù õõ pí mmèè botí siyññ,
ticùòtli pí mmèè botí sinɔo.

Mεè botí nku mukũú nhõõ domè onítì kóò dèété.

13 Nte n yà mèè ciì nketenkè ũnkè kè dè n nampε.
14 Dihèì sámþóri marì dii do bo bá di nítibè í sū, kòò kpààtì diewè mòùu kotení ké dì pi, kéonné yetárè di duotí. **15** Kòò círì mòù bo de kó dihèì miékε ke tú meciì nyiè, kédæeté de kó dihèì o ciì nkpéí. Ómòù mε nyí nkpaá yé de kóo círì kpéí. **16** M béimmu ke tú: Mecìì nwenninè muwërimú, bè mε nyí dakε ocírì kpéí, bè í kemmu o náańtì.

17 Dε né wemannu
 a bo nkémmumé meciì nyiè nnáá ntìì náańtì
 diyøönnì,
 ke pëëté wèè baké tiyëntì o kó kutoweku.

18 Mecìì mpëëtému tikpàrinentì.
 Kòò yeiwe né bo omáà ò bo na kécake mesàà mpéu.

10

1 Kè fesíñfè fémáà
 do tÙdààrí miékε ke kú,
 fè õõ ò cákemu.
 Kè deyeìnkperé mà sámþó,
 deè õõ na dèè tu meciì nkpere,
 disannni kpere.

2 Mecìì nyiè nhõ nkérí kuyoú nku
 kè kuyëìnkù kérí kucåñku.

3 Kuyëìnkù õ nkérí
 kè meyëmmè mεè kù dòíté
 kè benítibè bëmøu ntú ò yeimmu.

4 Wèè da baké mutɔmmú kòò miéké da peike
a báá yóú mutɔmmú.
A bo bónkùnnemé a miéké dë pàanko meyei mmé
péu.

5-6 N yà meborime tẽmè mamè mmé
mèè tu meyeime ketenkè ĩnkè.
Dè bo kpéténémè wèè ni koò kanné tiyéintì
mutɔmmú kó yekàrè diéyé,
kékanne bediébè mutɔmmú kó yekàrè sámþóyé.
7 Tidaatì bo ndeké dè siséé
kè bekpààtibè cèntì be naàcèi tidaatì tẽmè.

8 Wèè keù difštìrì weè duò dì miéké,
wèè pùò ndidombìrì fewààfè we ndømmù.
9 Wèè kpéinko yetárrè yè we nkøùrì.
Wèè yaú ideí i we nhéñrì.

10 Kè tèpístè natimè kú,
kàa í tè sùñté a dò nkéyíé muwërimú mmu,
kàa pí nnè mèciì mmutɔmmú a cõntemu.

11 Kè fewààfè dié nké da dønté ke deè
a ténke né fè dìe mba nkpéí.

Kàa sū tináañti dè í wenni

12 Mèciì nyiè nnáañti ñ nte
kè bønítibè nhò dému
kè kuyéinkù kpèti kù fétinko.
13 Kù ññ keténè tiyéinnáañti nti
kédentenè tináañyeiti.
14 Kuyéinkù náañti tiì ñ nsú,
onítì mè nyí yé ò yóó dentenè tì.

We mbo ò nàké tìì yóó ò tùòkèní o kǔñ nkó difɔnkúò?

15 Kuyεìnkù tɔmmú tú tihòùtì nti ku kpéí dεtetìrè.
Kù keté ke í yé kuce kùù kòrìnè diheì kù bo kèè bíékè.

16 Dè bo nyóùnè diheì dìì kóo kpààtì tu dεbirε
kè di kó békótibè dàkènè bε pite máà sáà.

17 Diheì dìì kóo kpààtì tu tekpààtìbítε,
kè di kó békótibè õõ di bè dò nkédi dìì mònnì
ke bo pétē muwẽrímú,
bèè í yé nke muò,
dε kó diheì yεmbè bo diwèì miεke nke.

18 Wèè mεí o nuu, o cǐéttè mundóú kuù õõ kéété,
tidààtì dòránté wè, weè õ nduó kè dè ò nuu.

19 Tidiitì borè tiyãnkùtì dε mbo,
mεnaà mborè, mεyεñcátímè dε mbo,
idiítí borè, dεmou dè dε mbo.

20 Báá sáá nhokpààtì a yèmmè miεke,
báá sáá nwèè mòke o kpεrε a dieku miεke kufáá.
Tεnòtè yàà bo túóté a tammè,
ifièti yiè nyàà bo mè iténè.

11

Dè wennimu a bo bennémè dèmarè

1 Dootóo a dìì dibinni miεke,
dè yó mboní kàa wεtε ké mù pètēmu.

2 Pā a kpεrε bεnìtibè bèyiekè,

bá bèni kε yé a í yémè tiì naa yóó da tuokeni.

3 Fetaafè õõ kperi dε ũnkè keni ketenkè nkε.
Kè mutie do kubakù cànku
yoo kuyoú mù õ nduó mù do kùù píkù nku.

4 Wèè weí kuyaakù ò õõ í mbuotí.
Wèè bóú nyewetè ò me nhõõ í nkõõ.

5 A í yé mèè botí kuyaakù keri kùù ce,
a í me nyé debire õõ pííté mèè botí
dε yõ pøutì mieke kénwei.
A í me nyé Kuyie mpímmè ku tõmmú kunku kùù
dòòri dëmou.

6 Kè dè wenté a bujtí a diitì.
Kuyuoku bá mmεñ a nəu
kε yé a í yémè dèè yóó yiénnè dëterè,
yoo kë dè me mbo yié ndedé, a í yé.

7 A bo nwúómmè kuwenniku
dè wenté dìì mònnì dè naatimu,
kàa fòù dëè weni.

8 Kè wèè fòù kε yí yεbie mpéu dè nhò naati
dε kó yεbie nyemou mieke,
dε yiè nné nyé yewe yeiyε sūmè,
dèè kpaaní dè í dò nkébanté.

Nyanku kε né nyé

9 Odapàà nfõ!
Dè nda naati, kàa mmøke diwèì a dapàntì mònnì.
Ntū nha yèmmè da náá ntì,

kéndɔɔri a dómè.

A né nyé ke dò nKuyie nyóó da bekénè dəməou də kpéí.

¹⁰ Kenténè amáà dèè bo da tanné mεyεñcaàrìmè
miεke
nè mumɔmmú ke yé tidapàntì
nè tibíkémbéntì dè í yóó oɔtəmè.

12

¹ Odapàà nfɔ!

Nyé wèè da dòò o kpéí a dapàntì miεke,
kè yewe yεiyε mu nyí tùòkεní.
Kè yεbie nné na kεtuɔkεní,
a yóó yí yεè miεke a tεnkε í dó dèmarè.

² Diyiè nè otànkù nè siwàã kè dè wenniku mu nyí
sòute,
kè fεtaafè mu nyí ni kε dèè
kè yewεtè wεtε kε sòute.

³ Kè bεcεbàràbè kɔ̄ntì bo nhau
dìì yiè mu nyí tùòkε,
kè bεwεdintiebε mu nyí pütínné,
kè bεnàmbè mu nyí yóó bεma bεma munàmmù,
kè dè mu nyí bìltoo wèè siéké tεbòtè.

⁴ Kè diheì kó dibòrì kó yεcàkε yεdε mu nyí kpetínné,
kε cònnì mu nyí cǐékε,
kè dè mu nyí tùòkε tenòtε bo kuó ndè kàa entε,
kè bεnitipodèmbè mu nyí cǐékε.

5 Kè ditennì kó mudèè mu nyí yonke,
 kè dè mu nyí tùòkε a ní bo nkérí dè ke yíèkù.
 Kè ikúó mmu nyí pàá,
 kè dicádónnì kɔ̄ntì mu nyí cε̄ekε,
 bá dè mu nyí tùòkε,
 a í yó mbaàtì dìi mònnì ticötiti kó kunaatí.
 Ke yé a tòónnèmè a bo kòmmè diheì sáà kpéri,
 kè békúdabònkòmbè pàñke firì icε miεke.

6 Kè fesøoyíèfè mu nyí tɔ̄te,
 kè fesøobòòfè mu nyí pònτe,
 kè didúù mu nyí pònτe diyèrì
 kè tεpeibintε kó kuhɔ̄ñ mu nyí tɔ̄te.

7 Kàa mu nyí wètε mutáá mmiεke bè da dòònè mù,
 kè diwënnì mu nyí kó nKuyie nkùù di duønní ku
 borè.

8 Kè meborime wéítì béi nkε dò:
 Demou dè í dò nkébanté.

Di mpátiri náañti kó dikɔ̄ù

9 Dε kó difɔ̄nkúò ntε tìi kpaa: Meborime wéítì
 do tú mù mεciì nyiè, ke tié mbenìtbè mεciì, ke
 tié yekotinò péu, ke yé wénté mesàà nkε yé tñntε.

10 Ke yetoo ke pëté tináañnatì péu, ke tì wåri, kè tì
 tu timómmønti. **11** Mεciì nyiè nkó tináañti dònnè
 onaacënti ñ nkpaàkùnè kùù pààti nku o nààke kè i
 kérí séi. Ke dò nsikáñ siì cùáké kupààti yóommè bε
 ñ nkññnè kù inààke. Onaacënti wèè bo omáà ke ni
 mutɔ̄mmú mumou wèè tì béi. **12** M birε a nyé ke dò
 nyepáte kó muwååmù í məkε kumàñku. Yεpáte péu
 kó mukàmmù mòkε tihòùtì nti.

13 Di mpátíri tò tì kó dikòù tu: M béri nkè di keèmu!
N náaàntì kó dikòù tu: Ndé Kuyie nke tū nkù tannò,
benítìbè bémou dò nkéndɔɔri mèmmε. **14** Ke yé
Kuyie nyóó bekénèmè benítìbè bémou be dɔòrìmè
mèè sòri me ũnkè nke, mesàà nyoo mεyεi.

**Bibiri Kuyie Nnáàñtì Pátíri
The Holy Bible in the Ditammari language of Benin**

copyright © 2001 SIM International

Language: Ditammari

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 1 Jun 2022

5e2d0f12-f1d8-567b-bf98-cf1de4599d16